

ADMINISTRAȚIA ROMÂNĂ

Organ al Uniunii Generale a Notarilor
Comunali și Cercuali
din România

CUPRINSUL:

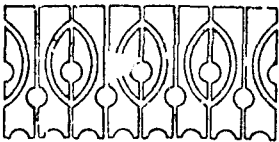
BCU Cluj / Central University Library Cluj

- 1 Răspuns la „Propuneri absurde“
de Ioan Pastiu.
- 2 Legi, ordonanțe de caracter adm.

- 3 Rezumate de jurisprudențe.
- 4 Publicațiune.

Apare în 1 și 15
a fiecărei luni.

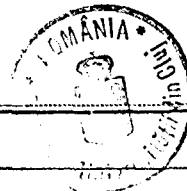
MANUSCRISELE
se primesc până în 10 și 25
a lunii și nu se înapoiază

ABONAMENTUL:
Pe 1 an 200 Lei
Pe 1/2 an 100 Lei

ADRESA:

Notariatul — Primăria

p. u. _____

județul: _____

ADMINISTRAȚIA ROMÂNĂ

Organ al Uniunii Generale a Notarilor Comanali și Cercuali din România

DIRECTOR ȘI REDACTOR RESPONSABIL:
ALEXANDRU BUHA,
consilier crășnesc, președintele Uniunii notari-
lor profesori ai școlii de notari, Lugoj.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
LUGOJ, STRADA BISERICII No. 24.

PRIMREDACTOR:
Dr. ALEXANDRU VASILIE

Răspuns la „Propuneri absurde“.

Colegul Pinciu din județul nostru (Hunedoara) prin un articol — publicat în Revista Administrativă No 2 din a. c. sub titlul „Propuneri absurde“, încearcă: a constata, că reprezentanții corpului notarial din Ardeal, bat drumurile București-ului în desinteresul și în defavorul acestui corp, — fără nici o autorizație, că „nu sunt în curent cu situația noastră, și că „nu poartă la inimă interesele noastre vitale“, dar nu se spune că cea ce crede Dsa — de bine — cine ar trebui să o facă și să o prezinte locurilor competente? Doar nu întreaga adunare generală a Uniunii!?

Fiindcă și s'nsemnătul am luat parte în delegația amintită, — mă simț atât îndatorat cât și în drept de a da la întrebările Dsale — următorul răspuns.

În Revista noastră, presiul comunică la începutul dării de seamă și numele acelor notari-colegi, cari — învingând calamitățile împreunate cu călătoria în zilele de 15—23 Dec. 925, — și-a ținut de sfântă datorie a executat hotărârea adunării generale din 8 Nov. 925 — încă înainte de punerea în aplicare a legii adm.; motivul celorlalți 6 colegi se află parte în imposibilitatea călătoriei pe unele linii din cauza înzăpezirii, — parte își vor justifica absența când vor fi trași la răspundere.

Și fiindcă pe noi nea delegat adunarea generală a Uniunii din 8 Nov. 1925 ținută la Târgul-Mureș — mă simț în drept a declara, că cei puțini — dintre cei aleși — am fost esniși și „însărcinați“ — corpului notarial. Și fiindcă dintre aceștia suntem unii cu o vechime de 17—20—25 ani de serviciu pe aceasta carieră, răsping în mod categoric epitetul invocat de numitul coleg „că nu suntem în curent cu situația noastră și nu portem la inimă interesele noastre vitale“.

Că — colegiul Pinciu — a fost nevoit să părăsească ad. generală și nu are cunoștință despre aceasta însărcinare a noastră, — cei cari au luat parte la adunarea generală din 8 Nov. 925 — nu au lipsă de comentarii, iar cei cari nu au putut fi prezenți pot fi convinși că atentatul — față de presiul Uniunii, a fost încreștat de unii colegi — cu un trecut administrativ mai puțin de 10—20—25 ani deci „mai puțin în carent

cu situația noastră“, iar votul de blam ce numiții au obținut în aceasta adunare e drept dovadă că „Dânsii nu poartă la inimă interesele corpului notarial“, — ci sunt călăuziți de interese personale.

Dar să lăsăm chestiunea aceasta la o parte și să trecem la partea a II-a a obiectului articolului amintit.

În decurs de 5 zile, am cercetat toți factorii competenți și chemați a ne da deslușiri cu privire la aplicarea legii noi. Ni s'a spus categoric, că „ce este contrar cu dispozițiile legii inzadar — cerem, că nu ni se admite, — ci din contră am da dovadă de un blamaj venind cu „propuneri absurde“.

Mai bine s'a amânat executura legii în mod provizor (pe 1 an) decât să se abroge disp. privitoare la oficiul de stare civilă.

Am convenit cu dl secretar gen. Crășnaru, Dl dir. gen. P. Modolea, dl M. Văraru consilier la Cons. sup. adm. dl C. Dimitriu făuritorul legii, și aproape cu toți dnii directori din Min. de Int., — cu dl Brătescu Dir. gen. la Min. de finanțe etc. și nu am plecat dela fiecare până ce nu nea comunicat fiecare părerea dsale — spre a ne conforma și a ne întocmi și noi proiectele ce sunt executabile. Iar când ni s'a spus categoric — că „Regulament de aplicare“ — deocamdată nu va fi, — ci fiecare capitol al legii ve fi aplicat prin instrucții a parte, — nu a mai rămas decât, a discuta asupra posibilităților, — ce ni se pot acorda, Dl Văraru este persoana cea mai competentă care ne poate ajuta la întocmirea Regulamentelor comanale. — și câștigându-i cea mai largă bunăvoință pentru corpul notarial, am fost siliți, a accepta și din propunerile dsale, fiindcă Regulamentul tip se întocmește pentru țara întreagă — și nu numai pentru „Pesișul Mare“. Are deja (în concept) lucrări întregi — întocmite mai toate în spiritul ardelenesc, și ne-a declarat că este foarte mulțumitor tuturor delegațiilor și presiului notariilor din Ardeal, pentru memoriile și proiectele redactate întru adunarea materialului necesar atât Regulamentului de aplicare cât și Regulamentelor comanale. Notarii din Ardeal ce și-au câștigat prin Art. 366—372 din lege, și-au câștigat numai prin

proprile lor puteri „pisăzând” din an — în an, din lună în lună, pe ei, — venind în totdeauna cu idei frumoase și salutare administrației române. Partea leului i se atribuie bătrânului, dar neobositului lor președinte”. Că nu se pot accepta toate propunerile noastre — î-și află motivul în diferite referințe ale diferitelor provincii.

Câte lucruri am executat noi în 7 ani de la preluarea imperiului, cari la primul pas ni se păreau neexecutabile, — și vad că azi le îndeplinim în mod obișnuit deja!

Referitor la oficiul stării civile în 4 ani de zile s’au făcut diferite memorii și propuneri, prin cari s’a arătat că cel mai competent funcționar, care ar putea îndeplini aceasta funcție importantă, numai notarul poate fi.

În discuția atât de largă asupra acestei chestiuni, însă din corpul notarial nu a venit nimeni cu propunerea care era cea mai potrivită și anume:

Ca „oficiul de stare civilă” făcând parte din domeniul dreptului civil, — să se reglementeze prin unificarea legii de stare civilă.

Prin aceasta propunere, — se tăia firul atâtor discuțiuni și atâtor vederi a parte, cari au produs în-curcătură, în care aflăm, azi.

Noi tocmai atât de bine cunoaștem situația acelor noastre, și „cingătoria primarului — cât și Di Pinciu, — î să a mai polemiza sau discuta asupra acestei chestiuni — ar însemna a „îmblăți la paie goală”.

Viitorul, — executabilitatea sau neexecutabilitatea — va da soluținea cea mai potrivită acestei chestiuni, — care corpul notarial a dezvoltat-o în termeni cei mai elocvenți.

Altcum ordinele, instrucțiunile, și deciziile Min. de Int. după data de 23/12 925 — apărute întru aplicarea legii, (și în special a acestei chestiuni) dovedesc, inaplicabilitatea legii, în sensul și spiritul textului ei. Fiecare art. reclamă o explicație a parte.

Nu cred că ar mai avea rost vre-o încercare de modificare a 1 sau 2 art. „neplăcuți pentru noi” — deci nici noi „delegația notarilor nu am aflat de necesară nici o propunere absurdă” — atunci, când suntem cu toții de credința că „legea întreagă” ar reclama modificări radicale, precum și „Statutul funcționarilor” care numai caracter de lege nu are.

Ce favor special ar fi pentru corpul notarial „oficiul stării civile” — când sabia lui Damocle făuriță prin art. 50 din Statutul funcț. este îndreptată vecinic către corpul funcționaro, care nu are nici o armă de apărare la îndemână.

În ce privește partea încasării impozitelor directe ale Statului, — notez că aceasta iară este o chestiune grea. Subsemnatul — înainte de a pleca la Minister, am declarat delegației și d. clar și azi, — că nu sunt de principiu, ca notarul să fie încredințat cu acest serviciu, din foarte multe — însă alte motive decât celea înșirate de Di Pinciu în articolul seu amintit. — Dar

fiindcă o mare parte dintre colegi și azi sunt de părerea, aceasta din punct de vedere material, — am lua și eu parte la discuțiile avute cu factorii competenți dela Min. de fin.

Acolo am e-operat ca remiza (cât de ridicolă să fie) să se plătească, — și să se plătească colegilor cari au încasat taxe pe vin și țuică cât: o remiza de 1% (sau 0.5%). Acuma se poate întreba: Ce zic acei colegi cari din vin și țuică încasau anual 1--2 milioane, și primesc o remiză de 10--20000 Lei, după impozite directe iar vr’o 3000--3600 Lei . . . renunță la acest benefic sau nu?

Iar chestiunea nu s’a pus așa ca notarul personal să încasseze și să urmărească, (nici în trecut nu a urmărit el) o să primească personal fiscal care încasând în acelaș timp și venitele comunale, — va face un birou o parte (birou de percepere) — care sub controlul notarului, — va face vârsămintele Statului, la percepțurile acestuia organzate pe circumscripții mai mari (percepțiile vechi).

Fiind acest serviciu în broșul notarial, — și fiind în strânsă legătură cu multe chestiuni cari fac parte și din lucrări particulare, — notarului i se înlesnește posibilitatea de a-și redacta actele de aceasta natură, pe loc — personal — și la termenul când el voeste, care împrejurare contribuie mult la partea materială, pe care ne bazăm și azi.

Eu cred că nu s’a făcut nici o propunere dăunătoare corpului notarial, — ci d. n. contra „purtării la inimă interesele noastre vitale” — am insistat ca notarii viitori să nu fie „sbirii” satului, nici numai funcționari ambul-anți” cercetând fiecare comună a cercului de nenumerate ori pe săptămână, cu „pecetele în traistă”.

Notarul — în felul pe cum l’am descris noi atât la Min. de Interne cât și la Finanțe — pe lângă serviciul ce îndeplinește ca agentul (expunentul) guvernului, trebuie să-și aibe și broșul lui administrativ, fiindcă viața cetățenească nu poate stagna 20-30 ani până când se va creia primari și secretari comunali cărora li se va putea încredința conducerea administrației. Notarul trebuie să fie încă mult timp reprezentantul și apărătorul intereselor cetățenilor — cari nu se pot despărți ușor de el, chiar și d. că-i execvează pentru restanța cu care datorește Statului Cetățeanul român (și îndeosebi țărănul român) plătește bucuros, — numai să fie egal impus cu contribuția.

La acestea 2 întrebări — s’ar mai putea răspunde și mai mult însă nu e locul aici.

În fine referitor la propunerile și sfaturile indicate la sfârșitul articolului amintit am de răspuns următoarele:

Ar fi mai bine dacă „ne-am dedica întreaga noastră putere de muncă” la adunările noastre județene și generale, — în interesul administrației și a corpului din care facem parte, — în loc de a provoca disidență într’un corp care numai prin unirea sufletească și

dragostea reciprocă a membrilor s'a putut suține în toată zăluză luptei pentru existență, pentru a nu peri de pe ogorul vieții publice, fiindcă este necesar acestuia.

Ar fi mai bine decât la adunările generale, am merge pregătiți cu studii, cu disertații cu propuneri folositoare profesiei noastre și administrației comunale, decât a pierde timpul cu chestii „băbești“.

Ar trebui ca obiectele din ordinea, de zi să nu fie numai lucrările prezidiului, ci să fie înscrise — și lucrări de al altor colegi: propunerile, proiectele, etc. prezidiului să fie studiate acasă (fiind publicate cu 30 înainte) și pasagiile inconveniente combătute cu propuneri mai potrivite.

Care dintre noi am făcut aceasta în decurs de 4 ani (cu excepția 1—2 cazuri)?

Suntem atunci în drept a face critică ulterioară, și pune întreabarea: „care adunare generală a însărcinat prezidiul cu conducerea „delegației“? când noi nu luăm parte la ședință, pentru care am fost esmiși din partea Uniunii județene?”

Mai bine neam prezenta în fața lumii administrative, dacă cei cu darul scrisului nu ar umplea coloanele revistei cu „întrebări absurde“, nici nu ar lăsa prezidiul pentru a umplea golurile numai cu „soluțiuni și interpretări“ pentru-că sunt în corpul nostru foarte mulți tânări idealisti și ambițioși pentru cariera aceasta, care în momentele de față este expusă la grele încercări, deci are mare lipsă de luptători pentru idealurile noastre profesionale și sociale.

Altecum nu noi am decis soarta corpului nostru; — aceia s'a decis prin art. 366—372 din legea adm. cari nu sau redactat de nici-o „delegație a prezidiului notariilor“ — ci de oameni cari azi ne apreciază ca un factor vrednic pentru corpul funcționaresc și nu ne critică așa ca dl Pinciu.

Zam, la 15 Febr. 1926.

Ioan Pastiu
not. cerc.

Legi, ordonanțe cu caracter adm.

REGULAMENT PENTRU ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA ȘCOLILOR de NOTARI

CAPITOLUL I

Școlile școlilor de notari

Art. 1. Pentru pregătirea administrativă și profesională a notariilor comunelor rurale, școlile de notari existente în orașele: Lugoj, Arad, Făgăraș, vor funcționa potrivit regulamentului de față.

Art. 5. Numărul școlilor poate fi sporit sau micșorat de către ministerul de interne prin deciziune ministerială, în raport cu necesitățile corpului de notari.

CAPITOLUL II

Condiții de admitere în școală

Art. 3. Pentru a fi înscriși la examenul de admitere în școlile de notari, candidații trebuie să prezinte pe lângă cererea de înscriere și următoarele acte:

a) Certificatul de naționalitate doveditor că are calitatea de cetățean român;

b) Extractul de naștere din care să rezulte că are cel puțin vârsta de 21 ani împliniți și cel mult 40 ani împliniți;

c) Certificatul doveditor că a satisfăcut obligațiile legii de recutare;

d) Certificatul primăriei domiciliului candidatului doveditor că are folosința drepturilor civile și politice că are bună purtare și se bucură de o bună reputație în societate;

e) Certificatul de absolvire a liceului de Stat sau certificatul unei școli echivalente recunoscută ca atare de ministerul instrucțiunii publice.

Art. 4. Examenul de admitere în școală constă din următoarele materii:

a) Limba și literatura română;

b) Istoria națională;

c) Geografia generală a țării;

d) Noțiuni de drept administrativ și economic politic;

Cunoștința materiilor de mai sus va fi conformă programului analitic al cursului superior de liceu.

Art. 5. Examenul de admitere în școală constă din două probe:

a) O probă scrisă care este eliminatorie;

b) O probă orală pentru cei reușiți la scris.

Art. 6. Proba scrisă se va da din limba, literatura și istoria națională.

Pentru a fi admis la oral, candidatul trebuie să fi obținut la proba scrisă, cel puțin nota medie 6.

Art. 7. Nici un candidat nu va putea fi declarat admis în școală dacă nu va obține cel puțin nota 6 ca medie generală.

Art. 8. Comisiunea pentru examenele de admitere

se alcătuieste în fiecare an de directorul școlii respective și va fi compus din :

Directorul școlii ca președinte și trei profesori cari predau materiile de examen la liceele locale.

Art. 9. Inscriserile la școală pentru examenul de admitere se fac între 1 și 15 Septembrie a fiecărui an.

Art. 10. Examenul de admitere se va ține între 15 Septembrie și 1 Octombrie a fiecărui an.

Modul de examinare atât pentru proba scrisă cât și pentru proba orală se va urma întocmai, potrivit capitolului „Despre examene”.

Îndată după terminarea examenului lista celor reușiți în ordinea lor de clasificare, se va afișa în localul școlii, iar un exemplar se va comunica ministerului spre cunoștință, de direcțiunea fiecărei școli.

Art. 11. Cursurile școlare vor începe la 10 Octombrie inclusiv. Elevii cari fără motive întemeiate nu se vor prezenta la școală până la 20 Octombrie cel mai târziu, vor fi excluși de drept din școală. Ei vor fi înlocuiți cu alții reușiți în ordinea de clasificare, raportându-se numele lor ministerului, în termen de 5 zile.

CAPITOLUL III

Numărul și intrarea elevilor în școli

Art. 12. Numărul de elevi în școlile de notari nu va trece de 100.

Art. 13. Dintre candidații reușiți la examenul de admitere cei dintâi 25, luați în ordinea de clasificare, se vor considera ca elevi bursieri, *

Art. 14. Elevii cursieri vor fi întreținuți în școală pe seama ministerului de interne, care va prevedea anual în bugetul său sumele necesare, sau în lipsă de locați de internat vor primi din parte ministerului de interne un ajutor de 1.800 lei lunar.

Art. 15. Restul de cei reșiți, până la completarea numărului de 100, vor fi admiși în școală în ordinea de clasificare ca elevi externi, fără a primi din partea ministerului vreun ajutor, fiind scutiți însă de orice taxă școlară.

CAPITOLUL IV

Învățământul

Art. 16. Cursurile teoretice ale școlilor de notari vor ține timp de 10 luni de zile, dela 10 Octombrie până la 10 August a anului următor.

Art. 17. În acest interval se vor ține cursuri în toate zilele, afară de Duminici, de vacanțe și de sărbătorile legale prevăzute în statutul funcționarilor publici.

Art. 18. Dela 10 August și până la 1 Octombrie, elevii școlilor vor face practică administrativă în cancelariile notariale alese după cererea lor sau desemnate de prefecturile de județ ale comunelor de origine a elevilor.

Dovada efectuării practicii administrative se va face :

1. Cu un certificat liberat de prefectul județului respectiv prin care să se dovedească că elevul a fost prezent tot timpul la cancelarie și s'a dat cu sârguință lucrărilor administrative.

2. Prezentarea înaintea comisiei de examen a copiilor model concepute și redactate în conformitate cu dispozițiunile legilor și regulamentelor în vigoare—de toate actele cu caracter administrativ și polițienesc, cari cad în competența notarului comunal, după legea sa organică și după legile și regulamentele speciale.

Art. 19. Materiile ce se vor preda elevilor școlilor de notari sunt :

a) Dreptul constituțional complet cu studiul dezvoltat al tuturor titlurilor Constituției din 1923;

b) Dreptul administrativ complet și anume despre noțiunea de Stat evoluțiunea Statului, teoria persoanelor morale, stabilimente publice, stabilimente de utilitate publică, fundațiuni, corporațiuni, etc., centralizare și descentralizare administrativă, teoria funcțiunii publice cu aplicarea statului funcționarilor publici, controlul erarhic, administrația județeană și comunală, tutela administrativă;

Dreptul civil : despre persoane în general, despre actele de stare civilă, despre puterea părintească, despre minoritate, tutelă, despre sedria orfonală, despre emancipare, majoritate, interdicțiune, consiliul judiciar, despre succesiune și teoria obligațiunilor contractuale;

d) Procedura civilă : despre îndeplinirea procedurilor, despre execuțiunea silită asupra bunurilor mobile și imobile, procedura procesuală și neprocesuală, despre cadastru și cartea funduară.

e) Dreptul de procedură penală și anume : clasificățiuni și principii generale în cece privește crimele delictale și contravențiunile despre autori, coautori, complici, tănuitori, etc., despre circumstanțele agravante și atenuante, despre scuze legale, cauze de neculpabilitate, etc., despre recidivă, de prescripțiuni, despre felul și execuțiunea pedepselor, despre ministerul public despre acțiunea publică și acțiunea civilă, despre legea micului parchet, despre poliția judiciară și ofițerii speciali de poliție poliția preventivă și represivă, despre urmări, confiscări și perchezițiuni domiciliare, etc., despre mandate, despre procesele-verbal, conținutul și forța lor probatorie;

f) Dreptul financiar : despre buget, despre finanțe și elementele lor componente, impozite directe și indirecte, taxe, cotizățiuni și contribuțiuni, despre împrumuturile de Stat, județ și comună și felurile în care se pot consolida, despre domeniul public și domeniul privat, afectarea și desafectarea bunurilor, clasarea și declasarea, delimitarea și alinierea, administrarea folosința și utilizarea domeniului public, modul său de dobândire și înstrăinare, administrarea și înstrăinarea bunurilor din domeniul privat.

Art. 20. Se vor mai preda elevilor și cunoștințele

amănușite asupra dispozițiilor privitoare pe notarii comunali din următoarele materii și legi :

a) Agricultură și anume despre: diferite feluri de pământuri și cultura lor. Irigarea, îngrășarea și îmbunătățirea pământului prin gunoai, plante verzi și prin minerale. Instrumentele agricole și întrebuințarea lor. Semănatul și cultura cerealelor. Boalele cerealelor și mijloacele de a le vindeca. Grădiniaria, semănatul și cultivatul zarzavaturilor, legumelor cartofilor, sfeclă. Semănatul și cultivarea plantelor textile și uleioase. Asolamente și rotațiuni. Inmulțirea pomilor roditori în mod natural și artificial. Plantarea și îngrijirea pomilor roditori. Culegerea și păstrarea fructelor. Cultura și îngrijirea viei. Alcătuirea gospodăriei rurale. Alegerea vitelor de lapte, îngrijirea și nutrirea lor. Îngrijirea și nutrirea oilor și caprelor. Alegerea animalelor de îngrășare și jehaniare, îngrijirea albinelor și gândacilor de mătase.

Conferințe și lucrări practice de agricultură, viticultură, pomicultură și grădiniarie.

b) Higiena și medicina populară și anume: despre locuință, îmbrăcăminte, alimente și exercițiul fizic. Higiena casei și a satului, despre apa potabilă și băuturile igienice.

Lecțiuni de mică chirurgie măsură preventive contra boalelor infecțioase epidemii și epizotii. Semnele morții. Primele ajutoare ce se pot da în lipsa medicului;

c) organizarea direcțiunii generale a poștelor, telegrafelor și telefoanelor. Legea telegrafică și poștală și regulamentele acestei legi, în ce privește serviciul comunelor rurale și taxele respective;

d) Citirea și explicarea următoarelor legi și regulamente în ce privește atribuțiunile și competența notarilor.

1. Legea pentru unificarea administrativă.
2. Legea electorală.
3. Legea pentru organizarea administrației centrale a ministerului de interne.
4. Legea pentru înființarea și funcționarea consiliului superior administrativ.
5. Legea contribuțiilor directe.
6. Legea maximului, taxelor și contribuțiilor.
7. Legea asupra exproprierii.
8. Legea și regulamentul rechizițiilor
9. Regulamentul asupra mobilizării armatei.
10. Legea poliției rurale.
11. Legea poliției generale a Statului.
12. Legea jandarmeriei rurale.
13. Legile și regulamentele agrare.
14. Regulamentul asupra alinierii satelor și construirea locuințelor țărănești.
15. Legea și regulamentul servitorilor.
16. Legea și regulamentul asupra controlului străinilor și biroul populației.

17. Legea și regulamentul asupra alienațiilor.

18. Legea asupra repausului duminical din 1922.

19. Legea judecătorilor de ocoale.

20. Legea asupra monopolului vânzării băuturilor spirtoase în comune rurale și măsuri contra beției.

21. Legea și regulamentul pentru dobândirea și pierderea naționalității române.

22. Legile și regulamentele asupra pescuitului și vânătorului.

23. Legea și regulamentul pentru măsuri, greutăți și verificarea lor.

24. Legea și regulamentul corpului de grăniceri

25. Legea și regulamentul asupra comerțului ambulant.

26. Codul silvic și regulamentul său.

27. Codul muncii și regulamentul său.

28. Legea pentru controlul și portul armelor.

29. Legea și regulamentul învățământului primar.

30. Legile și regulamentele pentru școlile de meserii și învățământul agricol.

31. Legea drumurilor și regulamentul ei.

32. Legea pentru organizarea armatei.

33. Legea de recrutare și regulamentul ei.

34. Legea și regulamentul asupra circulației automobilelor.

35. Legea și regulamentul poliției sanitare umane.

36. Legea și regulamentul poliției sanitare veterinare.

37. Următoarele regulamente: asupra industriilor insalubre.

38. De vaccinare, revaccinare.

39. Pentru privigherea comerțului alimentelor și beuturilor.

40. Pentru prevenirea boalelor infecțioase.

41. Pentru transportul animalelor și produselor animale.

42. Pentru transportul cadavrelor omenesti.

43. Codul și procedura de contravenții.

44. Organizația P. T. T. legile și regulamentele respective.

Art. 21. În fiecare trimestru, profesorii vor ține și vor face cu elevii conferințe și lucrări practice asupra chestiunilor studiate în trimestrele anterioare.

Conferințele și lucrările practice se vor face cel puțin de două ori pe lună la materiile de: drept administrativ, drept constituțional civil și legiuirile speciale; și odată pe luna pentru celelalte materii.

Toate aceste probe vor fi cercetate cu atențiune deosebită în ce privește:

Gramatica, caligrafia, stilul concepțiunea, timba, etc.

Tezele vor fi notate, păstrate și atașate la dosarul fiecărui elev, avându-se în vedere la examenul de fine de an de către comisiunea examinatoare.

Elevii bursieri cari în cursul unui trimestru nu vor

putea obține la materiile predate și la lucrările practice nota medie cel puțin 6, vor pierde bursa de drept pe baza unei încheieri a consiliului profesoral, comunicată ministerului.

CAPITOLUL V.

Disciplina și pedepsele.

Art. 22. Dela fiecare elev se cere sărguință și învătătură, supune și cuviință către corpul profesoral și bună purtare atât în școală cât și afară de școală.

Elevii se vor purta totdeauna curat îmbrăcat.

Ei vor trebui să urmeze regulat cursurile școlii.

Art. 23. Elevii bursieri cari nu vor frecventa regulat cursurile școlii, absentând fără motive legale 10 ore dela curs, în timpul unei luni, vor pierde bursa acordată în baza unei decizii a consiliului profesoral aprobată de minister.

Orice abateri dela datoriile impuse elevilor constituie o infracțiune disciplinară și se va pedepsi după gravitatea ei, cu:

- a) Admonestarea în particular;
- b) Admonestarea în clasă;
- c) Scăderea notei la purtare;
- d) Eliminarea definitivă din toate școlile de notari.

Pedepsele dela litera a) și b) se vor aplica de directorul școlii, iar cele dela litera c și d de consiliul profesoral.

Când pronunță eliminarea definitivă deciziunea consiliului profesoral va fi supusă aprobării ministerului de interne.

Despre examene

Art. 24. Alegerea subiectelor pentru proba scrisă se va face de consiliul profesoral prezidat de reprezentantul ministerului de interne.

a) Pentru examenul de admitere din cele patru materii obligatorii.

b) Pentru examenul de absolvire din întreaga materie predată în cursul anului școlar, din care se va alege 10 subiecte, formate, fiecare din câte o chestiune teoretică și una practică. Subiectul care urmează să fie tratat se va trage la sorți de către unul din candidați, în prezența corpului profesoral, în momentul începerii examenului.

Art. 25. Teza se va scrie numai pe hârtie, purtând pecetia școlii și parafa prezidentului care se va distribui candidaților la începutul lucrării. Candidatul este obligat a-și scrie numele citit pe colțul din stânga al coalei, iar la trebuință va cere prezidentului altă coală.

Hârtia va fi gătată și candidatul este obligat după scrierea numelui să lipească hârtia.

Art. 26. La darea tezei scrise candidații nu vor aduce cu ei nici un curs manual sau texte de legi. Ei se vor prezenta numai cu cerneală, hârtie sugătoare și

toc. Teza se va scrie direct pe hârtia dată de prezident. Este interzis orice conceptare pe altă hârtie.

Art. 27. Supravegherea candidaților cade în sarcina prezidentului, ajutat de directorul școlii și ceilalți membri ai corpului profesoral al școlii.

Art. 28. Cetirea tezei se va face de prezidentul comisiei în prezența a cel puțin doi membri ai corpului profesoral.

Fiecare din cei trei membri va da câte o notă pentru fiecare chestiune făcându-se apoi media lucrării.

Art. 29. După cetirea tezelor și notarea lor, ele se vor deschide și se va proceda la întocmirea tabloului de clasificare eliminându-se candidații cari nu au împlinit nota medie 6.

Art. 30. Cei admiși la examenul oral vor fi împărțiți în serii de câte 5 în ordinea alfabetică a tuturor celor admiși la examen.

Art. 31. Oralul va consta din întrebări puse fiecărui candidat asupra materiilor predate în cursul anului insistându-se în primul rând asupra materiilor din partea întâi a programului.

Art. 32. Pentru examenul oral comisiunea se va compune cel puțin din 5 membri.

Fiecare profesor va pune întrebări până când își va face convingerea despre pregătirea sau insuficiența cunoștințelor candidatului.

Art. 33. La sfârșitul fiecărei zile de examen, consiliul se va întruni sub președinția reprezentantului ministerului de interne și va da nota medie a fiecărui candidat.

Art. 34. După terminarea examenului de capacitate, comisiunea examinatoare va întocmi lista de clasificare.

Președintele comisiei va declara reușiți pe acei elevi cari vor fi întrunit cel puțin nota 6 ca medie generală.

Lista de clasificare se înaintează apoi ministerului de interne prin direcțiunea școlii respective.

Membrii consiliului superior permanent sau inspectorul general administrativ care a prezidat, va comunica ministerului printr'un raport amănunțit observațiile sale asupra stării școlii, în genere și rezultatul examenului de capacitate.

Va declara corigenți pe acei candidați cari la proba examenului oral au obținut mai puțin de nota 6 la una din următoarele materii: drept constituțional, drept administrativ, drept financiar, dreptul penal și procedura penală, dreptul civil și procedura civilă.

Lista de cei reușiți însoțită de un tablou în care se va arăta locul și data nașterii pentru completarea diplomei, se înaintează ministerului care liberează diplomele.

Art. 35. Diploma va cuprinde:

1. Numele și pronumele elevului.
2. Locul și data nașterii

3 Media generală la examenul de capacitate cu arătarea locului ce-l are în clasificarea generală a tuturor elevilor din promoția sa.

Diplomele celor ce au obținut media generală de cel puțin 9.50, fără să fi avut vre o notă sub 9, vor purta mențiunea „cu laudă”.

Diploma va fi semnată de ministru, de președintele comisiei, de directorul școlii și de elev.

Art. 36. Cei declarați corigenți vor da examen între 15 - 30 Ianuarie a anului următor, înaintea unei comisii formată din delegatul ministerului ca președinte și profesorii materiilor la care candidații au fost declarați corigenți, examenul de corigență se va da în condițiile arătate mai sus, la capitolul „despre examene”.

Art. 37. Cei care n'au obținut nota medie 6 la fiecare din obiectele la cari au fost declarați corigenți vor fi declarați respinși.

Ei vor avea dreptul să mai urmeze cursurile încă un an școlar la aceeași școală.

Art. 39. Candidații pregătiți în particular nu se admit la examen sub nici o condiție.

Art. 40. Notarea elevilor se va face cu nota dela 1—10.

Nota 1 reprezintă răspunsul cel mai rău, nota 10 reprezintă răspunsul cel mai bun posibil.

CAPITOLUL VI

Personalul școlii

Art. 41. Toți profesorii întruniți sub președinția directorului formează consiliul profesoral al școlii.

Școala va avea și un secretar numit de director.

Art. 42. Fiecare școală de notari este pusă sub conducerea directorului.

El este direct răspunzător față de ministerul de interne pentru bunul mers al școlii din toate punctele de privire și mai ales pentru exacta și întreaga aplicare a regulamentului de față, a programului, orarului și ordinelor date de minister.

Directorul are dreptul de privilegere și control asupra personalului didactic al școlii, precum și asupra elevilor.

El va trebui să asiste cât mai des la lecțiunile fiecărui profesor și dacă va constata vreo neregularitate îi va atrage în mod confidențial atențiunea, și de nu va fi îndreptare va raporta imediat ministerului de interne.

În orele când va vizita clasa, va semna condică de prezență alături cu profesorul din acea oră.

Art. 43. Directorul este dator să controleze ca profesorii să observe regularitatea frecuentării.

El va constata absențele și în fiecare lună odată cu trimiterea statelor de plată, va trimite un tablou de absențe, întârzieri și ieșiri timpurii din luna trecută a

fiecărui profesor, pentru a li se face cuvenitele rețineri din diurne.

Motivările absențelor profesorilor se vor prezenta directorului care va da avizul său și le va supune ministerului de interne spre a decide.

Art. 44. Directorul își va da avizul asupra oricărei cereri de concediu făcută de un profesor.

Cererile de concediu ce nu vor îndeplini această condițiune nu vor fi admise.

Art. 45. Directorul convoacă și prezidează consiliul profesoral ori de câte ori crede necesar.

Art. 46. Directorul este personal răspunzător pentru buna stare a localului în ceea ce privește întreținerea, curățenia și igiena.

În fiecare an, în luna Octomvrie, el va înainta ministerului un raport relativ la starea materială a localului și mobilierului, cu arătarea amănunțită a reparațiilor și îmbunătățirilor necesare.

Art. 47. Directorul face cheltuielile de material de ale școlii în limita creditelor bugetare și distribuie elevilor suma acordată de minister ca bursă. El adună și trimite ministerului actele justificative.

El este răspunzător de întreaga zestre precum și de biblioteca școlii.

Un inventar descriptiv pe cât posibil estimativ, se va ține riguros în ordine, iar obiectele cari nu mai pot fi întrebuințate nu se vor putea scoate din inventar, decât cu paza regulelor puse de legea contabilității generale a Statului.

Art. 48. Directorul ține corespondența oficială cu ministerul de interne și cu toate autoritățile cu cari este pus în raport prin funcțiunea sa; are sub îngrijirea sa cancelaria și arhiva și încheie statele lunare de retribuțiune a întregului personal al școlii.

În fiecare an la finele lunii Octomvrie, el înaintează ministerului un raport general asupra mersului școlii în anul școlar ce expiră.

Art. 49. Secretarul este pus sub controlul directorului.

El ține în regulă cancelaria și arhiva, registrele, matricula, cataloagele trimestriale ce se vor emite de profesori și toată corespondența.

CAPITOLUL VII

Consiliul profesoral

Art. 50. Personalul de învățământ va fi compus din director și 5 profesori și anume:

1. Directorul școlii trebuie să fie licențiat sau dr. în drept, cu o practică administrativă de cel puțin 10 ani și va fi numit de ministru prin deciziune ministerială.

Directorul va avea

1. Dreptul constituțional.

2. Dreptul administrativ.

3. Citirea și explicarea tuturor legilor și regulamentelor speciale enumerate la art. 20, litera d.

1. Un financiar va preda :

Dreptul financiar și legislația financiară.

2. Un profesor specialist sau un judecător de tribunal va preda :

Dreptul și procedura civilă, și

Dreptul penal și procedură penală.

3. Consilierul agricol sau un agronom diplomat al școlii superioare va preda :

Agricultura, legile agrare și lucrările practice agricole.

4. Un medic va preda igiena și toate legile și regulamentele sanitare umane și veterinare.

Art. 51. Profesorii vor fi numiți și revocați de ministerul de interne prin deciziune ministerială.

Pentru profesorii recrutați dintre funcționarii și magistrați se va cere avizul ministerului respectiv.

Cursurile dela No. 1, 2 și 3 se vor preda până la 18 ore pe săptămână, cursurile dela No. 4 și 5 până la 8 ore pe săptămână, conform orarului stabilit de consiliul profesoral cu aprobarea ministerului.

Art. 52. Directorul va avea locuința în școală sau în caz contrariu se va bucura de drepturile prevăzute de legea relative la indemnizație de chirie.

Pe lângă aceasta, directorul școlii va mai avea dreptul la două mii lei ziurnă pentru serviciul de director.

Art. 53. Profesorii școlii vor primi pentru orele de predare, conferințe și lucrările practice de seminar diurnele ce se vor stabili prin deciziune ministerială.

Art. 54. Fiecare profesor este dator a trece în cursul lunelor de studiu toată materia așa cum este prevăzută în program.

Pentru a se putea controla exacta îndeplinire a acestei îndatoriri, profesorii vor înscrie pe fiecare zi, în registrul de prezență subiectul lecțiunii lor, al conferinței și în genere a tuturor lucrărilor practice propuse elevilor.

Când se va constata că un profesor nu va îndeplini programul așa că cursul este amenințat să rămână neterminat, ministerul de interne îl va putea înlocui.

Art. 55. Profesorii sunt datori să aibă față de elevi o purtare liniștită și dreaptă și să se abțină dela orice ofense și violențe. Ei sunt datori să privegheze conduita elevilor și să comunice directorului observațiunile lor.

Art. 56. Pentru absențele nemotivate ale profesorilor dela cursuri, conferințe sau dela ședințele lor proporțional cu numărul zilelor în care absențele au avut loc.

Absențele nu pot fi considerate motivate decât în urma unui concediu acordat în regală, boală gravă, ori moarte în familie, sau pentru exercițiul drepturilor și datorțiilor cetățenești.

Directorul va lua măsuri pentru suplinirea catedrei în timpul absenței sau pentru utilizarea orelor rămase libere de un alt profesor, care la timp să cedeze în schimb un număr egal din orele sale profesorului ce absentase.

Art. 57. Directorul va putea acorda proesorilor concedii până la 10 zile.

Orice cerere de concediu pentru mai mult ca 10 zile în cursul unui an, trebuie aprobată de minister cu avizul directorului.

Art. 58. Toți profesorii întruniți sub președinția directorului, formează consiliul profesoral al școlii.

Art. 59. Consiliul școlii se întrunește ori de câte ori este convocat de director și deliberează asupra chestiunilor puse la ordinea zilei.

La 15 Octomvrie consiliul fixează orariul lecțiilor lor anului școlar începător și fixează lista cărților didactice cari vor fi introduse în școală.

Dacă pentru o materie vor fi manuale aprobate

Art. 60. Ședințele consiliului profesoral nu sunt valabile decât dacă se țin cu minimum 3 profesori.

Pentru fiecare ședință se va redacta un proces-verbal, care se va trece în registrul ad-hoc și se va semna de toți profesorii prezenți la ședință,

Părerile separate se vor trece de asemenea în procesul verbal.

Art. 61. Directorul școlii are dreptul să numească și să revoace personalul de serviciu al școlii.

CAPITOLUL VIII.

Arhiva școlii.

Art. 62. La fiecare școală de notari se vor ține în ordine următoarele registre :

Registrul de prezență al profesorilor.

Matricula.

Jurnal de clasă, în care se vor trece subiectul conferințelor și în genere al tuturor lucrărilor scrise.

Registrul de inspecțiuni.

Registrul de procese verbale ale ședințelor consiliului profesoral.

Registrul de înregistrarea corespondenței intrate.

Registrul de ieșire.

Condica de expediție.

Condica pentru primirea retribuțiilor.

Toate aceste registre și condici vor fi numerotate, șnuruite și parafate de directorul școlii și secretar.

Arhiva școlii va mai cuprinde :

Cataloage de clasă, cataloage trimestriale.

Catalogul bibliotecii.

Registrul inventar de zestrea școlii.

Art. 63. Fiecare elev va avea o foaie personală care va servi tot timpul cât va sta în școală.

Foile personale ale absolvenților ce au dobândit diploma de capacitate se vor înainta de direcțiunea școlii ministerului de interne spre a fi trimise prefecturii în circumscripția căreia notarul va fi numit.

Art. 64. Directorul fiecărei școlii se va îngriji pentru înființarea unei biblioteci administrative, cu lucrări și studii de specialitate, completată cu toate modelele de registre întrebuintate în birocracia publică.

Dispozițiuni finale.

Art. 65. Intreținerea școlii de notari, plata salariilor profesorilor, subvențiuni pentru hrana elevilor și toate celelalte cheltuieli pentru funcționarea ei sunt în sarcina ministerului de interne și se vor prevedea în bugetul său anual.

Consiliile județene vor fi îndatorate să prevadă în bugetele respective sume anuale pentru întreținerea a cel puțin 2 elevi de fiecare județ socotit a 12.500 lei fiecare bursă.

Aceste burse se vor vărsa în bugetul ministerului de interne.

Art. 66. Prezentul regulament se pune în aplicare cu începere dela 1 Ianuarie 1926, pentru toate dispo-

zițiunile afară de capitolele II și III, cari se vor pune în aplicare dela 1 Septembrie 1926 și vor rămâne în vigoare până la înființarea școalelor de pregătire administrativă.

Art. 67. Toate dispozițiunile contrarii prezentului regulament sunt abrogate de drept din ziua aplicării sale.

Art. II. Președintele consiliului nostru de miniștri și ministru secretar de Stat la departamentul de interne, este însărcinat cu executarea acestui decret.

Dat în București, la 23 Ianuarie 1926.

FERDINAND

Președintele consiliului de miniștri
și ministru de interne,
Ion I. C. Brătianu.

Rezumate de Jurisprudențe.

după „Ardealul Juridic“

(Uzuzfruct). Când se poate da sentința parțială. Art. 388 pr. civ. Dacă prezența soțului uzuzfructuar este necesară în procesele prin care se reclamă porțiunea legitimă Conform art. 388 din pr. civ. dacă din mai multe pretențiuni ce se validează printr-o singură acțiune. Chiar și numai una este proprie pentru decizie, sau dacă numai o parte a pretențiunii acționate este aptă de a fi judecată, instanța poate da sentință parțială.

Atunci însă când prin sentință se valorifică o singură creață însă contra mai multor părți, nu se mai poate face aplicarea art. 388 din proc. civ. adică de a se da o sentință parțială cu privire numai la o singură parte; o astfel de sentință fiind adusă contrar legii, trebuie infirmată pentru ca instanța să continue judecata față de toate părțile.

Dacă este adevărat, că uzuzfructuarul instituit în conf. cu art. 532 din cod civ. austriac nu se consideră ca moștenitor și ca atare în mod direct nu are să contribuie la îndestularea porțiunii legitime conf. art. 783 c. c. a Totuși eredi îndreptățiți la porțiunea legitimă, valorificând acest drept față de moștenitorii testamentari pot cere ca îndestularea să se împlinească în primul rând din averea moștenită asupra căreia în întregime sau în parte soțului supravețuitor i-s-a constituit un drept de uzuzfruct. Aceasta are altfel consecință că în această ipoteză, în urma vânzării unei părți din moștenire, dreptul de uzuzfruct al soțului se va restrânge la un cerc mai îngust.

Deci este regula generală că ori câte ori dreptul de uzuzfruct al văduvei poate fi atins prin acțiunea moștenitorilor rezervatari, aceasta trebuie și ea chemată în judecată, pentru ca să i-se poartă da și ei modalitatea și posibilitatea de a-și expune apărarea, făcându și

eventualele excepțiuni — neputându-se respinge acțiunea contra ei pe motivul că nefiind nici moștenitoare și nici legatură nu are a răspunde pentru porțiunea legitimă, deoarece după cum s'a arătat mai sus interesul său într'un astfel de proces este pe deplin justificat. (Curtea de Apel din Cluj. Sentința No. 1230/925. Președinte dl. Ioan Papp, raportor dl. consilier Kerner), Sentință part.

(Reînnoire). Greșita denunțare a unei căi de atac. Cum trebuie considerată. Reînnoire de proces. Ce căi de atac sunt în cere ea de reînnoire. Desființarea unei căi de atac în cursul procedurii; efecte; dacă se poate merge a obiectul litigiului în procedura de reînnoire. Greșita denunțare a unei cereri care se întrebuițează drept cale de atac nu împiedică rezolvarea ei, urmând ea să se judece conform conținutului său. Aceasta reiese din disp. art. 471 și 547 din pr. civ.

Potr vit disp. art. 574 din pr. civ. hotărârea dată în procesul de reînnoire numai atunci este a acabilă, dacă și hotărârea din procesul de bază a fost atacată prin vre-o cale de atac prevăzută de procedura civilă. Când deci o acțiune de reînnoire a fost atacată cu cerere de revizuire, instanța de judecată este obligată de a examina dacă și sedița din procesul fundamental era susceptibilă de a fi atacată cu o astfel de cale.

Este un principiu general de drept, adoptat de toate legiunile, că normele de procedură au efect retroactiv, prin urmare nu împoartă înprejurarea că la timpul intentării a unei de bază cererea de revizuire a fost admisibilă conform ordonanței No. 4050/917 M. E. a fostului guvern ungar, din moment ce chiar în cursul procedurii primei instanțe, în urma ordonanței No. 44/919 a fostului Consiliu Dirigent — pă țile și-au pier-

dat dreptul de a putea ataca sentința cu revizuire, deci o altfel de cerere introdusă după intrarea în vigoare a numitei ordonanțe este inadmisibilă.

În procesul de revizuire — revizorul nu poate majora valoarea obiectului litigiului în scopul de a-l scuti pe o parte a treia instanță de judecată, pe care n'a avut-o în procesul de bază. (Sentința Nr. 1444/925 a. Curții de Apel din Cuj dată sub — președinția domnului Ioan Papp, raportor al consilier Kerker).

* * *

Excepție dilatorie asupra incompetenței art. 180 punctul 3 din pr. civ. Potrivit art. 8 din pr. civ., pentru stabilirea atribuției se ia ca bază valoarea existentă din momentul intentării acțiunii.

Judecarea acțiunii făcută de reclamant în timpul debaterii excepției ridicată de pârât, nu este operantă, căci ia nu poate fi admisă și nici îngăduită, potrivit art. 8 alin. ultim al pr. civ., urcarea pretențiunii având loc numai în cursul procesului, căci a se admite contrariul ar însemna să nu mai existe excepție de incompetență, fiecare putând ridica sau scoabi valoarea pretențiunilor (N. C. 305—7—925. Trib. Miercurea-Ciuc. Raportor I. Ștefănescu judecător. C. J. 12—925).

*

Porțiune legitimă. Calcularea ei. Acțiunea prin care s'a cerut întâiu a se da porțiunea legitimă în bani, iar mai apoi prin cererea de întregire făcută de a se da această parte legitimă în natură și numai în subsidiar în bani, nu se poate susține că e modificare în sensul art. 188 pr. civ., deoarece atât obiectul cât și baza acțiunii au rămas aceleași, adică partea legitimă ce i se cavine, dimerind doar modul cum trebuie să-i fie dată.

Calcularea porțiunii legitime se face luând starea ei din momentul donațiunii și după valoarea ei din momentul morții donatorului raportată la valuta de azi. Art. 951 C. civ. m. (N. 1925 a Trib. Oradea-Mare. Preș. C. Popovici. C. J. 12—925).

* * *

Testament verbal. Cerințe formale. Vânzare între soți. Dacă un testament verbal nu e în formă, poate constitui o vânzare între soți. Soluție negativă. Deși art. 15 din legea pentru cerințele formale la testamente prevede că testatorul trebuie să facă declarațiunea expresă înaintea mărtorilor că voiește a considera declarația ca testament verbal, totuși conform jurisprudenței recente nu este necesar ca testatorul să întrebuințeze cuvintele sacramentale întrebuințate de legiuitor „că voiește a considera declarațiunea făcută ca testament verbal”, ci este suficient întrebuințarea unei expresiuni analoge, din care se poate deduce voința sa de a face testament verbal.

Deci nu este suficientă declarațiunea defunctului

că „lăsă întreaga avere bărbatului ei ca vândută cu un preț de 1900 lei” — deoarece din această declarațiune nu reiese voința de a lăsa averea ca moștenire, ci dorința de-a o vinde. Deci chiar dacă ar fi existat o voință de a lăsa ca succesiune averea, totuși deoarece testatorul nu și-a exprimat voința în forma prevăzută de art. 15, o astfel de declarațiune nu poate fi privită ca testament verbal valabil.

Deasemenea o astfel de declarațiune nu poate fi considerată nici ca o vânzare, deoarece potrivit dispoziției articolului 22 din legea VII din anul 1886, vânzările dintre soți pentru a fi valabile trebuie să fie făcute prin act notarial public.

Nu se poate pretinde că o vânzare verbală între soți făcută în forma testamentelor verbale — fiind fictivă — și deci inexistentă ca convențiune de vânzare-cumpărare, ar putea fi valabilă ca testament verbal, deoarece fie că convențiunea e valabilă sau nu, obiectul de formă rămâne același și aceste forme, atât pentru vânzările dintre soți cât și pentru testamentele verbale, fiind cerute de lege pentru însuș validitatea lor (ad solemnitatem), lipsa lor nu poate decât să atragă nulitatea lor și declarațiunea neîntreținând condițiunile nici ale testamentelor verbale și nici a convențiunii de vânzare-cumpărare dintre soți, nu poate fi decât total nulă (Curtea de Apel din Timișoara. Sentința Nr. 1061—923. Președinte și redactor al sentinței dl. Ernest Ceaur Aslan).

* * *

Contract de ereditate. Forma în care trebuie făcut. Drept cutumiar: dreptul vidual. Nedemnitățile soțului și decăderea din dreptul vidual. Cine o poate cere Art. 535 Pr. civ. Atunci când actul de donațiune cuprinde stipulațiunea că înăbularea dreptului de proprietate în favoarea donatarului se va face numai după moartea donatorului, din această înăbulare se poate deduce în mod clar intențiunea părților contractante ca donațiunea imobilelor să nu devină irevocabilă și deci contractul perfect, decât din momentul decesului donatorului. Deci o astfel de convențiune nu poate fi calificată decât ca un contract de ereditate.

Împrejurarea că imobilele donate au fost posedate de donator înainte de decesul donatorului nu poate fi interpretată în sensul că părțile au înțeles să transforme donațiunea făcută mortis causa, într-o donațiune între vii, mai ales când în fapt s'a constatat că donatarea era concubina donatorului și deci locuiau împreună, căci o astfel de posesie nu se poate considera ca fiind sub titlu de proprietar.

Conform articolului 32 din Legea XVI a anului 1876 contractele de ereditate nu sunt valabile decât dacă, din punct de vedere formal îndeplinesc condițiunile cerute de lege pentru testamente. Deci în cazul când un astfel de contract scris — nu ar fi făcut în prezența mărtorilor cereți prin art. 6 al aceleiași legi — el nu

poate fi valabil și deci nici nu poate produce vreun efect din punct de vedere juridic.

Conform dreptului cutumiar și a jurisprudenței stabilite, toată averea câștigată în timpul și sub durată căsătoriei, devine proprietate comună a soților în părți egale — chiar și în cazul când soții nu trăiesc la un loc. La desfacerea căsătoriei, după detragerea averii separate și a datoriilor comune, averea de achiziție se împarte între soți.

Conform jurisprudenței stabilite care formează normă de drept în vigoare, dreptul vidual derivă din relațiunea conjugală și se bazează pe comunitatea de viață a soților și pe îndeplinirea obligațiilor conjugale. De aici rezultă că femeea care și părăsește soțul, fără just motiv și trăiește în concubinaj cu alt bărbat, înfrânge obligațiile conjugale și devine nedemnă pentru dreptul vidual. Nedemnitatea viduală poate surveni și sub durată văduviei, când văduva are o conduită așa de imorală încât dacă ar fi avut-o în timpul vieții soțului, nu ar fi putut pretinde dela el întreținerea.

În instanța de revizuire nu se poate ridica pentru prima oară, în baza art. 535 pr. civ. motivul că numai moștenitorii pot ridica chestiunea nedemnității, deoarece este un fapt nou nesusținut înaintea celorlalte două instanțe și care nu intră în excepțiunile acestui act (Curtea de Apel din Timișoara, Senatul Nr. 1438—9 5. Președinte și raportor al sentinței dl. Ernest Ceaur Aslan).

Revizuire. Donație remuneratorie (art. 943 c. c.). Revizuirea se face pentru ingratitudine. Ce se înțelege prin ingratitudine. Când promisiunea de recompensă a unor servicii n-are loc înainte și ca o condiție a prestării lor, ci posterior, contractul astfel intervenit nu-i oneros, ci o donație remuneratorie, căminuță în toate privințele de principiu ce reglementează materia donațiilor (933 c. c. a.).

Dacă prin ingratitudine legea înțelege ceea ce atinge corpul din partea donatarului încât să se poată proceda contra lui potrivit legilor penale, nu urmează de aici că constatarea faptului intră în exclusivă atribuție a instanței penale și nimic nu împiedică ca el să fie constatat și de către instanțele civile, mai ales că legea nu constrânge pe donator de a nu renunța la pedepsirea vinovatului și a se mulțumi numai cu revocarea darului (C. de Apel Tg-Mureș. N. C. 324—10—1925. Pr.ș. I. Cetățeanu. Raportor Buteanu. C. J. 12—925).

Excepții cambiale la mandatul de plată. Prin schimbarea cauzei juridice se operează o devărată noiajune. Deci când dator a inițială din împrumut se schimbă fie prin remise operate în comptul curent

(conform doctrinei franceze și italiene), fie prin soldul încheiat (conform doctrinei germane), într-o cauză juridică nouă derivată din acest contract de cont curent așa că din acest punct de vedere pârâții nu mai pot discuta azi: nici „remizele” în parte, nici dobânzile calculate, pentru că ele și-au pierdut individualitatea lor și din moment ce soldul pentru plata căruia s'a emis apoi cambialele din litigiu a fost acceptat atunci într'adevăr s'a operat o noiajune în sensul legii.

Un contract spre a fi contract de societate ce ar reclama o prealabilă lichidare, trebuie ca toți contractanții să se unească pentru urmărirea unui scop comun. Când, ca în speță, banca reclamantă a deschis pârâtei feme un credit de cont curent simplu, ca garanție solidară celorlalte pârâți, rezervându-și oarecare control asupra operațiilor ce se efectuau cu sumele acele date de bină, care nu au dreptul, între altele, și la un comision și fricat de 400 lei de vagon, chiar dacă afecțea s'ar termina cu pierdere, căci banca nu participă la pierdere, iar pe de altă parte pârâții au speculat acest credit în interesul și rizicul lor propriu, prin urmare scopul d'interde, atunci între părți nu se poate zice că s'a încheiat un contract de societate (N. C. J. 506—11—925 C. de Apel Tg-Mureș. Pr.ș. Cetățeanu și rap. C. J. 12—257).

C. F. R. are a fi apărată de obligația de plată a cheltuielilor de judecătorească, când reclamantul, și-a cerut înaintea instanței acțiunea, achitarea pe care găzduiește a sumei pretinse. Când nu se constată că înainte de a fi intentat acțiunea, reclamantul ar fi cerut pe cale grațioasă pârâtei C. F. R., achitarea sumei pretinse prin aceea acțiune, pentru ca astfel dânsa să-și arate și să fi fost în măsură să facă cercetările cu privire prin organele sale și apoi să hotărască asupra acelor cereri, atunci, fiind rea pretențiunea reclamantului pe cale intervențiunii la justiția contencioasă.

Testamentul verbal. Conform art. 15 din legea XVI 1876 se cere spre a fi valabil cu testament verbal, două fafuri de condiții esențiale, unele în privința marturilor și anume de a fi 4 martori, toți de față de dată, în fața căruia să se facă de testator declarația cu viu grai, să se fie auzit de toți deodată, și în cuvinte care să se înțeleagă toți martorii, și altele în privința declarațiilor, și face testatorul anume cu grai, înțelegabil, să fi auzit deodată de cei 4 martori, să arate ce vrea să facă și cui anume, și vintile, pe care să le înțeleagă martorii și să declare că aceasta este ultima sa voință testamentară și acesta este testamentul său verbal (N. C. 325/27—924 raportor G. Diaghiescu consilier. C. J. 12/1925).

Moștenitorii legitimi și moștenitorii testamentari. Intre gârăverea că gârăverea de cel întâi prin accep-

tare și proces. Îndatoririle acestuia. Art. 547 C. C. A. Conf. art. 547 C. C. A. de îndată ce moștenitorul a acceptat succesiunea el reprezintă cu privire la dânsa pe persoana care a lăsat moștenirea. Ambii față de terți se consideră ca o singură persoană. În caz când sunt mai mulți moștenitori legali și testamentari unul singur are dreptul conf. jurisprudenței de a valorifica creanțele decedatului față de debitorii succesiunii, depunând însă în depozit judicios întreaga valoare ce se cuvine tuturor. Este deci neîntemeiată plângerea pârâților obligați la plata datoriilor către succesiune când tribunalul hotărăște ca datornicul să plătească sumele datorite astfel față de unul dintre moștenitori, deoarece acesta reprezintă întreaga masă succesională (Dec. N. C. I 796/10-915 Curtea de Apel Cluj. Președinte și redactor dr. Kerner).

* * *

Revizuire. Cum trebuie făcută plata împrumutului contractat în dolari? Art. 326 c. com. art. 989 C. C. A. Conform principiului care cărmuește împrumutul în consumație (mutuum), împrumutul devine proprietarul lucrului împrumutat, cu condiția ca, după expirarea termenului, să facă ca împrumutătorul să se găsească în aceeași situație în care s'ar fi aflat dacă lucrul în loc să-l împrumute, l'ar fi menținut în posesiunea sa, așa că conform acestui principiu recla-

mantul este îndatorat să pretindă de la pârât, în speță, restituirea dolarilor împrumutați. Atunci când în un contract, se prevăd monezi cari nu sunt în circulație la locul executării, debitorul, în lipsă de stipulație contrarie, se poate elibera plătind în moneda țării dupe cursul din ziua scadenței, pentru că prin acest mijloc se dă posibilitatea creditorului, dacă va crede util, să-și recapete efectiv lucrul împrumutat, iar dacă debitorul este în întârziere și nu achită datoria la scadență, atunci evident că cursul nu poate fi decât acel al plăței reale, pentru că, prin culpa s'a, debitorul n'a făcut decât să prelungească scadența și din această culpă nu poate fi îndrituit, în caz când cursul variază, să tragă foloase în prejudiciul creditorului său. Greșit instanța de apel, a aplicat art. 989 c. c. a., care se referă numai la cazul când o monedă națională a fost scoasă din circulație în momentul plăței, nu însă și atunci când este vorba de monezi streine, cari au încă curs în piață, — caz cărmuit de principiile art. 326 c. com. — care se aplică prin analogie în materie civilă, ca unele ce nu se contrazic, ei din contra se armonizează cu principiile ce stau la baza contractului de împrumut. Și sentința instanței de apel, bazată pe o greșită interpretare a dreptului material, a trebuit să fie reformată (Curtea de Apel Tg-Mureș No. C. III 127/22-1924 președ. Dr. Drimba, consilier).

BCU Cluj / Cora University Library Cluj

PUBLICAȚIUNI.

CONCURS

Postul de subnotar dela notariatul cercual Serghis, plasa Tileagd, județul Bihor a devenit vacant.

Rog pe toți acei Domni, cari ar dori să-l ocupe acest post, ca până în ziua de 15 Martie 1926 să-și înainteze subsemnatului actele necesare pentru ai expira numirea.

Dacă nu se va afla persoană cu diplomă se va aplica și practicant cu salar de subnotar. Bine înțeles cari au calificația recerută. Peste plată îi ofer venitul total dela bilete de vite (4 comune) ceace face lunar 500 lei, locuința iluminat, încălzit în mod gratuit. Albituri de pat nu dau. Dacă va fi capabil de a conduce biroul va avea vipt gratuit.

Brița,
notar cercual.

Practicant cu praxă de mai mulți ani și capabil de a conduce notariatul, caut un post la careva notariat. Posed limba română, germană și maghiară. Fiind necăsătorit, fără vipt și locuință nu pot merge. Ofertele rog a le trimite pe adresa: Iosif Komos locuitor la Văd. în: Bela Dézsi, Târgu-Mureș, Str. Gen. Drăgălina 10.

Primăria comunei Sâmbăta de jos.

No. 91/1926.

Publicațiune.

Să aduce la cunoștință publică, că moara comunală de apă cu 3 pietro, casa de locuit, curtea și grădină de moară, se va estrănda prin licitație publică pe timp de trei ani fără 2 luni, începând dela 1 Martie 1926 până la 31 Decembrie 1928.

Licitația se va ține la 21 Februarie 1926 orele 14 la primăria comunală Sâmbăta de jos.

Prețul de strigare: 20.000 Lei. Vadiu: 10%.

Se primesc numai oferte închise și sigilate, cari se vor depune până la 1 ora după începerea licitației la mâna președintelui de adjudecare. Supra oferte sau oferte cu procente nu se primesc.

Condițiuni mai detaliate se pot vedea între orele oficioase la Primăria comunală Sâmbăta de jos și la notariatul cu sediul în Voia.

Sâmbăta de jos, la 5 Ianuarie 1926.

Waldemar Hutinger, notar.

Ioan Mușat, primar.

Horn Alexandru scriitor comunal dom Vârșandul-vechia, jud. Arad în etate de 26 ani, cu praxa de 10 ani r. cath. cu 4 civile, conduce o cancelarie singur, vorbește românește, nemțește și ungurește și în scara caută un post unde i-și poate asigura existența